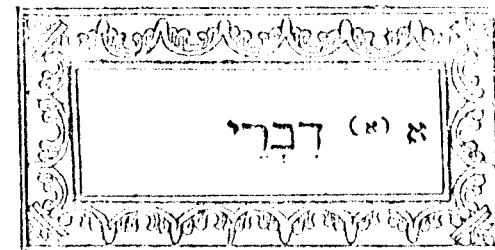

Mendel Lefin

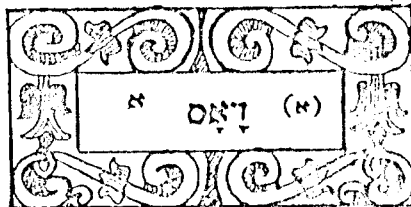
קהלת א קהלת

קהלת בן דוד מלך בירושלים: (ב) הכל הכלים
אמר קהלת הכל הכלים הכל: (ג) מה יתרון
לאדם בכל עמלו שיעמל הנהת השמש: (ד) דור
הולך ודור בא והארץ לעולם עומדת: (ה) וזרה
השמש ובא השמש וכל מקומו שוה וזרח הוא שם
(ו) הולך לא דרום וסובב לא צפון סובב סבב הולך
הרוח ועל סביבותיו שם הרוח: (ז) כל הנחלים הלכים

(א) הראשונים המשיכו את החכמה לתל של אגונים וקראו את החכמים בעלי
אספות: וכך דימו את שלהם לקהלת ואמר: ע"ש פירי ומשלי מוסרי: ואח"כ
כינו אותה לקהלת לשם לוי כמו החכם: ולסוף הוחלט עליו שם זה בשלמה
ידידיו: ויביא עשרה לטון וכו' והמעינו ה"א הידיעה מומנו: (ב"ג)
כל מעשיו עובד: אינם מושגים כל אלא לכתחלה בהיותם חדשים ודעתו
של אדם קרה ופניהם כשנתיבנו: וכשראה שלמה שאין לו קוץ רוח מכל
עמלו: חזר על כל עניני העולם שהכל הכל ויהי נוסן מאור: דהיינו
שהעולם ככללו אינה משתנה כלל: וזולתם הדברים הפרטים שמשתנים:
וחוזרים לעני הנושאים תמיד: (ד) קוף כל נזר פרטי לזות: אבל
בדרך כלל נשאר בנעמד אחד: נזר אחד של בעלי חיים ונחמיה הולך
והזקק: עד כלה ונשחט אחד אחד וכן העולם: ודור אחד לזמן תחתיתתו
(עולם)

קהלת א

זענין דא ווערטיר קהלת'ס דויד'ס זון מלך און ירושלים: (ב)
הכל הכלים פלעגט קהלת צו זאגן: הכל הכלים אדונג איז הכל
(ג) וואס קומט דעם מענטשן דרום מיט אלי זינע: ה
האריכאניע: וואס ער דער האריכיש זיך נאר אונטער דער זון:
(ד) זיין דור גייט פאר פייא: און אנאגער דור קומט ווידר
אוף: נאר דא ערד בלייבט אזו אייביג שטיין: (ה) גייט ווידר
אוף דא זון: פאר גייט ווידר דא זון: אלץ ווידר אין איר ווא
אריין: ווא שיינט ווא שנאפט נאר אהין: (ו) ער גייט
קין דרום: און דרייט זיך אויס קין צפון: ארום אין ארום גייט
אויס דער ווינט: אין אזו קומט אפיר אפאדל אויס: דער
ווינט דער אייגנר: (ז) לא שייכין גייען אין ים אריין: און
דער ים גייט נאך אליך נישט איפור: וואוהין דא שייכין
גייען

לעולם: (ה'ו) נראה כאלו ישים של אור מחם הארץ שהשמש
רוחנת בו כל הלילה: ועולה ממנו כבוקר: וממערב מחימות וחזרה כל
היום: ובערב היא שבה לשם: וכך הוא הולכת וחוזרת והולכת אליו:
לעולם: (ז) שואף סי קולט לתוכו את האור: וזוה סירוב פולט:
(ז) המהום מקלטו מחוסה בדיקע ומקלטו מגולה בים: ומכאן
דיקעין המעינות: ומכאן שואבין העבים להריק בשמים על הארץ שניהם
לכבוד והנהרות פחזירין מימיהם: לאזון הראשון: אלא שהולכין וחוזרין
והולכין

קהלת זא

אל הים והים איננו מלא ז' מקום שהנחלים הלכים
שם הם שבים ללכת: (ח) כל הדברים יגיעים לא--
יכול איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא
אזן משמע: (ט) מה שהיה הוא שיהיה ומה
שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש: (י)
יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא כבר היה לעלמים
אשר היה מלפנינו: (יא) אין זכרון לראשנים וגם
לאחרנים שיהיו לא יהיה להם זכרון עם שידיו
לאחרנה: (יב) אני קהלת הייתי מלך על ישראל
בירושלים: (יג) ונתתי את לבי לדרוש ולדור
בחכמה על כל אשר נעשה תחת השמים הוא
ענין רע נתן אלהים לכני האדם לענות בו: (יד)
ראיתי את כל המעשים שנעשו תחת השמש

והנה

והולין לעולם חליה: (ח) בני
הקדושה כל אדם פרטי נחמן בדרבנו והגיע לזקום מנוחה לפי דעתו אבל
כלל ונושא בראשית ימיים ויורדים לחזור חליה לעולם: (ט יא) וימו עמלו
היום חשלים היקפו ככ"ד שעות ודור הל יגשלים בשנה תמימה יומי חיייהם
אל בני אדם בע' שנים וקלת אילנות ובע"ה בבטה מלות שנה כך גם קורות
כל הימים כולם מקיפין וחורין חליה: חלל ש"ה והן בארובה ויש בקצרה
כ"ל ולפיכך אומן מאורעות המתונים בחזירתן גרמים כחדשים משנשכחו
מולדות ימים הראשונים והמתונים ביותר נדמין בקבועין ועומדי לעולם
וכטעות י"ל האין הפרטים קמים ולא הכללים נשחחים אלף אלו ראי וחזורים
יאלו קבועים לעולם כנ"ל: (יב) והנה ג"כ דרך עסקי מהלכות בני האדם
נדרך כלל משעומד על דעתו מחיל לעומד ולדוף אחר קנייני עוה"ל אחד
אחד

קהלת א

גידען פאר שטייט דורשין ארום גידען זייט טאקו ווידר צוריק: (ח)
אלו זאכן מאכטן זיך נאר עס קען קיין מענטש נאר נישט אן אויס
היידן קיין אויג קען זיך דראן נישט זאט אן קוקן אין קיין אוער
קען זיך נישט גנוג פיל אנהערן: (ט) וואס אמאהל איז גינעזין
דאס אייגענע וועט טאקו ווידר זיין און וואס עס פלעגט זיך צו
טאן דאס וועט זיך ווידר אן מאהל טוען: (י) נאר אילץ קיין
נאוינע נישט אונטער דער זון: (יא) אפט מל' וועט זיך אפאק מיט
געבין וואס מוזאגט א וואה א דאס אישון יוא שפאגל נייא סי
לא היה שישון אמאהל אזו אור גווען פאר צייטנס איי מיר זעבין
נאך אפער נאר אי אור דער וועלט גווען: (יב) עס זענעט זיך
שוין צונד נישט אנדעם וואס אמאהל פריי אזו גווען אכר אן דא
שפעטער זאכין וואס וועלן זיך ערשט טון וועט מן נאך שפעטער
און אן זייט פאר געסין: (יג) איך קהלת בן דאס גווען מלך
איבור דא יודין אין ירושלים: (יד) איך האב מיר צום הארצין גי
נומן נאך צו שפירן אין נאך צו הלערן מיטן שכל איבור אימער
קאס פאר לופט זיך נאר אונטערן הימל סיז און אשלימאזל האטס
האט אנגעקעבן דא מענטשן קנדר זיך צו מראטשן דריי: (יד)
האב אכטונג געבן אורף אי אינטערעסס וואס טוען זיך נאר
איבור אונטער דער זון צום שפיץ איז אלדונג אהבל און
אנאומזיסטר קלאפט: (טו) וואס אישון קלי נמאכט קען

מען

אחד נשכח והליו שכתב וידוע לכל אחרי ולכל אחרי יכל ואין קץ ולענין זה כל
האסין אין כי היה חזי קהלת וכו': (יג) כמו שהיה הנחת מרושחת כך נשכח לבי
להסתכל כמותו של עולם כלופה בראש המגדל על כלל העם כשהן רגין איש איש לריכו
ויוצאתי שכל העסקין הללו עמלים לריק חלל שהש"ת נתן ירי זה כלם לירידת חס' ההכל
(יד) הבחינו במעשי כל אחד וזה את חיייו ומה היום אחרי והנה הכל
הכל

קהלת א ב

והנה הכל הכל ורעות רוח (טו) מעות לא יוכל לתקן
 וחסרון לא יוכל להמנות: (טז) דברתי אני עם לבי ל
 לאכזר אני הנה הגדלתי והוספתי חכמה על כל אשר
 היה לפני על ירושלים ולבי ראה הרבה חכמה ודעת
 (יז) ואתנה לבי לדעת חכמה ודעת הללות ושכלות
 ידעתי שגם זה הוא רעיון רוח: (יח) כי בירב חכמה רב
 כעס ויוסף דעת יוסף מכאוב: כ (יט) אמרתי
 אני כלבי לכה נא אנסכה בשמחה וראה כטוב והנה
 גם הוא הכל: (כ) לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה
 זה עשה: (כא) תרתי כלבי למשוף בנין את בשורי
 ולבי נהג בחכמה ולחצה בסכלות עד אשר אראה
 אי זה טוב לבני האדם אשר יעשו תחת השמים
 מספל ימי חייהם: (כב) הגדלתי מעשי בניתי לי בתים
 נטעתי לי כרמים: (כג) עשיתי לי גנות ופרדסים
 ונטעתי בהם עץ כל פרי: (כד) עשיתי לי ברכות
 מים

הכל ורעות רוח: (טו) פלוגי רגלו אחת קרה ועורר חמיר להעלימה ע"י סגול בניה
 זה לוכד שערות סיבתו וזה משתוקק להעלים עניונו בכגרי חשי יכולת עמלים לרוח:
 ואפילו כחולמין (הטעות הכוונת) לפי שזה ואין להם יכולת להלים את חסרונם ולר-
 ליישר את חסרונם ועולם: (טז) וגם אני שטרתי והוספתי חכמה מכלתי שקדוני
 ולחבור כולל עסקי בני האדם ככל מעשי לא הרווחתי כלום ולא רכבתי: (יח) מצינו
 מחכירו מתאווה לרכיש יתר גדולים ולפיקר גם זעיר גדול הרבה חסל קטן:
 כ (יט) ונחלתי לוקח אחר לא טוב עשיתי לפרוש מן הכבוד (באמרי אבונען
 רע

קהלת א ב

כחן שון נלשנו פאקעמחן: אין נואם גייט אפ קען מען נישט בערלייגן
 (טו) האמיר טאקי צוין מיט מיר אנהאל דאס הארץ אזו אומי גרעט
 נא ארזשי האנד מיר שוין אי קליגר אי גענישער גמאחט מעהר פון אלי
 נואם האנד פיר מיר גראנדזיט אין ירושלים: אין מיין הארץ האמיס
 אנגקמוט חכמה אין געניט שואסט: (יז) האמיר ארץ דר-ויה
 גליקט צו פיר שטיין זיין ארץ חכמה: אין פארשטיין זיין ארץ
 קיטיל ווארג אין בארשקייט האב אפיר גוואר גיווארין אז דאס איז
 איר אנהאמסט קאפ דרייגאכיש: (יח) ווארן פייא צופיל חכמה
 איז צופיל יונקער גמוט: אין נואם מעהר פאר שטיין איז מעהר
 צוקסין: כ (יט) האנד מיר וויידר אזו מיישכ ווערן קום
 אהער לאמיר דין נאך אום פרייכן מיט ליסטאגייט און וואול
 צו גיין: דער דאס איז ארץ הכל: (כ) דאס גלעחטר האט
 זיך מיר שון גראנט זייער פריקער: אין דאס הוליען וואס
 קומט צו גיין: (ג) האמיר פיר גנומן אלשטייגער דעם גוף מוטאריקן
 צו צופילגענון אינעם הארצין זיך עופירין מיט חכמה: אין פון
 בארשקייט אפיר ארץ צי האלטן ביז ארץ וועל מיר ניש אום קלערן
 וועלס איז פארט דאס גושי פאר ווא מענטשן קינד וואס זא צאן
 אונטער דעם הימל אין די עטליכישטאג פון זייער לייבן (ד) האב דיא וועלט
 גיט גרמה האמיר אום גיבויאט הייזר האמיר געלאנדט ווין געקניד
 (ה) האמיר פארקאנדזשט סייזליך אין לופט גערטניר אין האמיר דרייגן
 געצט בימור פון ציללייא פירות: (ו) האמיר גילאזט ציידען
 ריטשקליך

רע נמן) חלקים וכו' וע"כ מלאכי כעס וחכמה לעמול בחקרונם לידן וחזותי לנסח חס
 לבי בשמות והאלהן שונות כמנהגם ולאחר שרשתי בהם ונחמתי אגם הם הכל: (ג)
 חס"כ נסיתי להנחות פשרה בין שני הדוכים ילכי ובה כחכמה ואוחז בסכלות וכו' אמת
 מנהיג כך אוכל לעמוד על טיף וכו' מה טוב לו (לחם) וכו': (ד) בשמחתי בחיילות
 להפלי ככרונם אל אמת: (ה) החס"כ חסדנות ועלמות שונות: וקניתי
 וכו'

קהלת ב

מים להשקות מהם יער צומח עצים: (י) קניתי עבדים
ושפחות ובני בית היה לי גם מקנה פקר וצאן הרבה
היה לי מכל שהיו לפני בירושלם: (ח) כנסתי לי גם
כסף וזהב וסגלת מלכים והמדינות עשיתי לי שרים
ושירות ותענוגות בני האדם שדה ושדות: (ט) וגדלתי
והוספתי מכל שהיה לפני בירושלם אף חכמתי עמדה לי
(י) וכל אשר שאל עיני לא אצלתי מהם לא מנעתי את
לבי מכל שמחתי כי לבי שמח מכל עמלי וזה היה חלקי
מכל עמלי: (יא) ופניתי אני בכל מעשי שעשוי ידי
ובעמל שעמלתי לעשות והנה הכל ורעות רוח ואין
יתרון תחת השמש: (יב) ופניתי אני לראות חכמה והוללות
וסכלות כימה האדם שיבא אחרי המלך את אשר פבר
עשוהו: (יג) וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות
כיתרון האור מן החשך: (יד) החכם עיניו בראשו
והכסיל בחשף הולך וידעתי גם אני שמקרה יאחזק
יקרה

דברים המעשים ותעשירי את בעליהם כחמץ ואספתי לאורתי דברים יקרים מאינם ונולדים
אלא חשט חזעיר חל מלכים גוים: (ט י) לא קבלתי לאסור עלי עולות לבי עכשו
כדי לריס לאחרי: אלא חזעירי להנות מניע כפי עו היכן שירי תבעת ונאמח כלום
וטלתי לתוך קברי מלומה וולתי מה שנהגתי לו: (יא יב) ונעמתי חזעירי לעין בכל
מה שאספתי עד עכשו וחנהי חכל ההונות והנטיעות הר"ל חן לכהן הגאה על כלום
בשכבר נתיח כל: וחדתי לעין גם בספתי התקרנות עלי בידון סכלות וחבונות שלבי חרס
זהר לינו דומה אחר העם לעשאי המלכים וכן ידעם: (יג) ולכאורה מללתי יתרון החכמה
על הכסיל: כיתרון הסיקף ון העוור החכם נולא את הנוכל מרחוק וזה לינו מניע כלל בעת
זהב

קהלת ב

דיט שקליך ונאסיר אצצו טרענקן דער מיט אנויך מיט
וואקסינדיגע ביימליך: (י) חאב אונקופט קנעכט אין דינסטן
האמיר און אשיין הויז גזונד גהאט אי אסטאדיפון ריידר
און אבאצור שאף האבד גהאט מעהר איידר לי וואס
זענין פאר מיר גוועזן אין ירושלים: (ח) און בלוי אין זילבר
האבד מיר אונגוואמלט: אין דאריסעטן פון מלכים אין איר
לייט מדינות האמיר גהאלטן זינגרס אין זינגרס: אין כל
המענוגים פון מענטשן און דער וועלט קאליקוס אין קאליקוס:
(ט) חבין און גוקמן אין האב מעד פאר מוגט פון לי נאמט זענין
פיר מיר גוועזן אין ירושלים: אין מיר חכמה איז מיר און דער צו
בייט גשמואנן: (י) נאס מניע אונן האט זיך נאך גולקסט:
האבד זייע נישט פאר זאגט קיינעללייט שלמה האבד מין הארץ
ניט גיזשלייט מין הארץ האט פון אלי מין הארץ אביע הנאה
גהאט: אין סולקאיי דאס איז מין גוועזן פון לי מין הארץ אביע
(יא) האמיר דער נאך ווידר ארום גזעהן אין לי ארביט נאס
מיינע הענט האבין אויס גארביט אין דער פראצי נאס האב
פאר האריוויט דער שקיץ איז אדונג הכל איין אונקוסט קאליקוס
אין גישט קומט דרום אונטר דער זון: (יב) איך האב מיר דאס יוא
גלענט דרום אונטונג צוגעבן און חכמה אין שפילונג: אין
נארישקייט ווארן וויא קומט אונטונג קענש צונאמלך נאס ער
האט שוין אויס גפונקט: (יג) האב פראוידע ליין גזעהן איז דיא
חכמה איז און פיל חשבו פון דעם נארישקייט וויפיל דאס לעכט
פון דער פרינציפערניש: (יד) דער קליגר האט זינע אונן אין קאפ
(ניט ווייט פונם מוח) אין דער נאס גייט ארום אין דער פרינציפערניש:
ראס

אונס חאס דידי בלומה רגע: (יד טז) אכל חמ"כ נחביר לי שמקרה החכמים
והכסילים

קהלת ב

יִקְרָה אֶת פֶּלֶם: (טו) וְאָמַרְתִּי אֲנִי בָלְכִי בְּמִקְרָה הַפְּסִיל
גַּם אֲנִי יִקְרָנִי וְלִמָּה חֲכַמְתִּי אֲנִי אֲזִי יוֹתֵר וּדְבַרְתִּי בָלְכִי
שָׁגַב זֶה הֶבֶל: (טז) כִּי אֵין זָכְרוֹן לְחֶכֶם עִם הַפְּסִיל לְעוֹלָם
בְּשִׁכְבְּר הַיָּמִים הַבָּאִים הֵכֵל נִשְׁכַּח וְאִיךָ יָמוּת הַחֶכֶם עִם
הַפְּסִיל: (יז) וְשִׁנְאַתִּי אֶת הַהַיִּים כִּי רַע עָלִי הַמַּעֲשֶׂה
שֶׁנַּעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כִּי הֵכֵל הֵבֵל יִרְעוֹת רוּחַ: (יח)
וְשִׁנְאַתִּי אֲנִי אֶת כָּל עֲמָלִי שֶׁאֲנִי עֹמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
שֶׁאֲנִיחֲנוּ לְאָדָם שִׁיְהִיָּה אַחֲרָי: (יט) וְגַם יוֹדַע הַחֶכֶם
יְהִיָּה אִם סָכַל וַיִּשְׁלַט בְּכָל עֲמָלֵי שְׁעֲמָלוֹת וּשְׁחֻכְמוֹתֵי
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ גַּם זֶה הֵבֵל: (כ) וּפְסוּתֵי אֲנִי לִיאֹשׁ אֶת
לְכִי עַל כָּל הָעֵמֶל שֶׁעֲמַלְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: (כא) כִּי יֵשׁ
אָדָם שֶׁעֲמָלוֹ בְּחֻכְמָה וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא
עֲמָל בּוֹ יִתְּנֵנוּ חֵלְקוֹ גַּם זֶה הֵבֵל וְרַעְיָה רַבָּה: (כב) כִּי מָה
הָיָה לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן שֶׁהוּא עֲמָל תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ: (כג) כִּי כָל יְמֵיו מִכְּבָאִים וְכַעַם עֲנִינוֹ גַּם גְּלִילָה

יבס'לים סוד הוא הכל הולך למטה ולעמקת. ח'יב אין נזכרת מעלה קיימת ונחשבת :
בסוף הספר זכרון החכמה הם היא כהוללת הכספים וחזל על הכספים וחזרון וחסדן
בכספים (א'י) ונחמה מלי וכלי פיהו : אין בהם אלא כעס ונחם וכס : וקריש : וחסדן
ספרי עולל בהם : והיה : ס' אלא קריש : על עולל בן ויל גולו : (יט) ונחמה סתם ח'יב :
נעול וסוד : ואין חסד חס' לבזוי וסודלי נכס' : (כ) וסוד דבר וחולת : וספרי הכל :
והיה : אלא חזון על עולל : ונחמה : (כא) : (אין ונחמה) ונחמה : ונחמה :
בגלויס החסד ונחמה ונחמה : ונחמה : ונחמה : ונחמה : ונחמה : ונחמה :
(כב דר) ונחמה ונחמה : ונחמה : ונחמה : ונחמה : ונחמה : ונחמה :
ג'ב

קהלת ב

[illegible]

קהלת כ ג

לא שכב לבו גם זה הכל הוא: (כד) אין טוב באדם
שיאכל ושתה והראה את נפשו טוב בעמלו גם זה
ראיתי אני כי מיד האלים הוא: (כה) כי מי יאכל ומי
יהוש הויץ ממני: (כו) כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה
ודעת ושמחה ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס לתל לטוב
לפני האלים גם זה הכל ורעות רוח: ג (א) לכל זמנועת
לכל הפץ תחת השמים: (ב) עת ללדת ועת למות עת
לטעת ועת לעקור נטוע: (ג) עת להרוג ועת לרפוא
עת לפרוץ ועת לכנות: (ד) עת להשחוק ועת לשחוק עת
ספור ועת רקוד: (ה) עת להשליך אבנים ועת כנוס
אבנים עת לחבוק ועת לרחוק מחבק: (ו) עת לנפש
ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך: (ז) עת
לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר: (ח)
עת לאהב ועת לשנא עת מלחמה ועת שלום:
(ט) מה יתרון העושה באשר הוא עמל: (י)
ראיתי

ג"כ מיבט כפוי יוס יוס: ומ"ח מלתי שלין טובה זו מחורה ביד האדם: אלא שכן
לאנשים רגלים לפני יס: (כה) והראה שהרי במושל ראשון הוא שהאדם קרוב
לעולמו יותר מכל אדם ואינו ברין אסוף עולמו לטובת יורשיו: (כו) ואעפ"כ
אין אנו מולאין אלא יחיד קטנה שגלה להם סוד זה להיות שחמ" בחלקם ולפנופ (כס
לחממה ועת' ואלו המון המושלים נותן תודות כלם לבלות ימיהם להוסיף יין תמיד:
ולעזוב את נחלתם ליורשיהם הטובים מהם וי' לליר הזאת: ג (חח) ולא זו כלבד
שנעשו לבלות ימיהם כדריסה תדירות כדל' לא שגור עליהם ג"כ ואננת טעמם כ
במלכות ממיד: היום הוא שוקר לחפס תמכולות ולקבל' בכדי להוסיף ע"י עסק פלוני
ולחמר

קהלת כ ג

זין טאג איז קלעמניש אין עסניש אפילו בנאחט וואט זיין
הארץ אין אים נישט דאס איז אור הכל: (כד) נישט בעקר הארץ
פארין מענשן נאר אז ער זאל עסן אין טרינקן אין זאל זיך לאזן אין
זיין געמוט וואל זיין מיט זיין הארעוואניע: האב אכר אסטונג גגעבן
אין דאס איז אור נאר אסיעמא דשניא: (כה) טאגשי אונדאן ודער זאל
דען עסן אין ווער זאל דען גניסן אז נישט איד: (כו) דער קעניגשי ווייר
אין אקענטש וואס אידים ווערט ביידאט דעס גיט ער חכמה שכל
אין פהיליקייט אין דעם זינדיר ווי דער גיט ער אשיגען אן צו
זאמלאזן אין צום הוף צו נעמן נשמר כדי ער זאל האבן אפיס
דעם פרומן פאר גאט אירשה צו לאזן אדאס איז אור אהבל
אין אונאומזיגער קלאפאט: ג (א) אורף לימען איז אצייט
פאר האנדן: אטליכס פיצל האט צווישן טערמין אונטן הימל:
(ב) אצייט איז גיבורין ציווערן: אין אצייט צו שטערבן אצייט
איז צו פלאנצן אין אצייט אים צו כייסן דיא וואס זענן שון גייט
נפלאנצט: (ג) אצייט צו הרגין אין אצייט צו היילן: אצייט
צום צונעמן אין אצייט צו בויען: (ד) אצייט צו וויינין אין
אצייט צום לאזן: אצייט צום טרויערן אין אצייט צום טאנצן
(ה) אצייט ארויס צו ווארפן שטיינר אין אצייט צום הוף צו
קלאבן: אצייט צו האלדן זענים: אין אצייט זיך מרחק צו
זיין פנים לעשטין: (ו) אצייט צו זוכן אין אצייט צו פאלירן:
אמאל אדאך צו בויערן אונדערט מל אונדעק צו ווארפן: (ז) דעמאלט
צו צווייסן אין דעמאלט צו צווייען דעמאלט צו שווייגן: אין
דעמאלט צו ריידן: (ח) אצייט ליב צו האבן אין אצייט פיינט צו
האבן אצייט צו שלאגן זיך אין אצייט פון שלום: (ט) וואס זשי
קומט

ולחמר טווח לבעל חמת חסד בכדי להוסיף הפכו: (ט) וכן השמים מאנין כיוונתו
לפי חילוק הזמני' ונושפי' ע"י כך נער עמלו לזיק: (י יא) והנה

קהלת ג

ראיתי את הענין אשר נתן אלהים לפני האדם לענות
 בו: (יא) את הכל עשה יפה בעתו גם את כל העלם נתן
 בלפני מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר
 עשה האלהים מראש ועד סוף: (יב) ידעתי כי אין טוב כם
 כי אם לשמוח ולעשות טוב בחייו: (יג) וגם כל האדם
 שיאכל ושתה וראה טוב בכל עמלו מתת אלהים הוא:
 (יד) ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם
 עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע והאלהים עשה שיראו
 מלפניו: (טו) מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר
 היה והאלהים יבקש את נרדף: (טז) ועוד ראיתי תחת
 השמש מקום המשפט שמה הרשע ומקום הצדק
 שמה הרשע: (יז) אמרתי אני בלבי את הצדיק ואת

הרשע

והנה התבוננתי שנית מה עשה ה' ומה חסרו לאדם לפקח על זכיו ואני
 חולא סין אחת הכל בידי שמים וכו' דבר בעתו: אבל הקב"ה השרים את הטעות
 בלב המון העם לומר שולם כמנהג נוכח שאלו שזהו עמלן והולכין בכח יתחננו
 שונות (כפי העתים כ"ל) מ"מ לבסוף הכל מתגלגל מחילא כפי מה שנוצר
 עליהם מלמעלה: ואעפ"כ אינם מתעוררין להכיר בהשגחתו כליתיהם: (יב)
 יד יד יד יד יד (שטוב לאדם ליהנות מיגיע כפו ולהיטב לאחרים: כ)
 שהנאה זו היא חניכה בידי שמים: ג' שהכל נורה כפי השגחתו ית' (טו) ומה
 שגלגל החומר בעולם מזה לזו וזו לאת זה כ"ל (חט) כך גם תאורעות בני
 האדם נמשכים ובגומלם הכל חוזר חלילה תמיד: עכשיו נפריעין מן החוטא ונלמד
 להקח חסד מטיביו את עשייתם וחלליהן ותמחילין טובה לבניהם וישמחו צורין ויבט'
 וכו' שנה הקב"ה להיות הכל רודפין ונרדפין לעולם ובמ"ש ויל סנירן והס ר"ס
 וכו' (טז) עוד חליתי בעוב"ה רעה גדולה שמתקומות הדרך והמשפט חלוציה
 לביעות וגיבת הדעם: אלו עושין סחורה עין האמת והיה שמים נאשמים וקיום
 הולכין ויולדים ברשעם תמיד: (יז) והאין יתחשק החבין על כל
 מעשים להפקיר דם תמימים בידי אכזרים ח"ו ומכלאן נחודע: מכלי
 כדור

קהלת ג

ח

קומט היינט דען בעם ארביטאריר דרויס וואס ער האריקט: (י) איה
 האב נאר אהטונג געבן אופין עסק וואס נאט האט אונגעבן דייט
 מענטשן קינד ציגלוצין זיך דערמיט: (יא) ארונג האטיר אזו
 אויס גיטעמקט וויא עס שטייט אן נאך זיין צייט נאך אין האט
 זיין אין הארצין אריין גלענט גלייך ווען עס האט זייער וועלט
 גינען האטשיי זיין קענין דיר צום שפיץ פאקט גיט אהרש האנדלן
 נאר טאג זיין וויא נאט האט וואס אויס גיטעמקט פונם אנהוב פון
 צום אויסלאז: (יב) דאס גייט שוין אז עס איז נישט בעסערס
 דריין אז ליסטק צו אין אין גיטן ענטאן אזו לאנג מלענט: (יג)
 אין ווידר אז איטלעכער מענטש דער וואס עסט גוט אין שרעקטגוט
 אין זעט אמת אין זיין הארצאניג אז דאס איז אמתנהפון נאט
 (יד) חוויס וואול אז ארונג וואס נאט מאקט דאס מיו שוין קלייבן
 אוף אייביג מקען דער צו גיט צו ליגן אין דער פון גיט אהרש
 קעמן אין נאט האטס אמיסנע אזו בשטעלט כדי סוף פאר אים
 מוקד האבין: (טו) וואס איז גינען דאס איז דיר שוין דא אין
 וואס סוף אמתהל זיין איז אוף גלייך ווען עס האט שוין גינען
 אין נאט וויל נאר האטין דאס גינען דער פון: (טז) אוף דאס
 האביר צו גינען אונטער דער זון דוקטן וואס סתעט געקערט זיין אהרש
 דעקט נאר דוקטן איז נאר דא עולה: אין דוקטן וויא סוף זיין דא
 ערליקייט דוקטן דוקטן איז הולטיאונסטווע: (יז) אייבור דאס
 האביר בייא קיר אין הארצין אויס גיטעמקט סוף נאט דער
 וואס איז דעם ערליקן אי דעם הולטיאונסטווע פאר קען נאטן אוף איטלעכער
 מעשה אין אוף איטלעכען אונטערס איז אמתהל ערביץ אהרש
 גישטעלט

פנימ' אונד' יו שור שולס אחר נעלס מעיני גער עלי יוסע עמדין בני אדם לקבל גמול
 מעשיהם כעוה"ן וכו' חתולים כל האנושות כ"ל: (י"ח כב) וכן אמת אלטעטיס
 אמת' דעמ' גם חסונת המינין שמתארים בפליטות אלקים אים נחמקס לזכר קושיה

קהלת ג ד
הַרְשֵׁעַ יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים כִּי עַתָּה לְכָל חַפְצֵי וְעַל־כָּל הַמַּעֲשֵׂה.
שֶׁס' (י) אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי עַל־דְּבַרְת בְּנֵי הָאָדָם לִבְרֹם
הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שֶׁהֵם בְּהִמָּה הֵמָּה לָהֶם: (יט) כִּי מִקְרָה
בְּנֵי הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהִמָּה וּמִקְרָה אַחֵר לָהֶם כְּמוֹת זֶה כֵּן
כְּמוֹת זֶה וְרוּחַ אַחֵר לְכָל וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהִמָּה אֵין כִּי
הַכֹּל הַכֹּל: (כ) הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל־מָקוֹם אַחֵר הַכֹּל הַיּוֹדֵה מִן
הָעֹפֶר וְהַכֹּל שֶׁב־אֵל הָעֹפֶר: (כא) מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי
הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהִמָּה הִיכָדָת הִיא
לְמַטָּה לְאֶרֶץ: (כב) וְרֹאֲתִי כִי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׁמַח
הָאָדָם בַּמַּעֲשִׂיו כִּי הוּא חָלָקוֹ כִּי מִי יֵבִיאֵנוּ לְרֹאוֹת כְּמָה
שֶׁיְהִי אַחֲרָיו: ד' (א) וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאֶרְצָה אֲבֹרַת כָּל
הַעֲשָׂקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ וְהַיְכָדָה דְּמַעֲרַת
הַעֲשָׂקִים וְאֵין לָהֶם מִנְחָם וְנִינֵד עֲשָׂקֵיהֶם בַּהּ וְאֵין לָהֶם
מִנְחָם: (כ) וְשִׁבְחֵנִי אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שֶׁכָּבֵד מִתּוֹן הַחַיִּים
אֲשֶׁר

[illegible]

קהלת ד

אשר המה חיים עדנה : (ג) וטוב משניהם את אשר עדן לא היה אשר לא רצה את המעשה הרע אשר געשה תחת השמש : וראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי הוא הנאת איש מרעהו גם זה הכל ורעות רוח : (ה) הכפיל חפץ את ידיו ואכל את כשרו : (ו) טוב מלא כף נחת ממלא הפנים עמל ורעות רוח : (ז) ושבתי אני ונאצתה הכל תחת השמש : (ח) יש אחד ואין שני גם כן ואח ואין לו ואין קץ לכל עמלו גם עינו לא תשבע עשר ולמי אני עמל ויחמר את נפשי מטובה גם זה הכל וענני כע הוא : (ט) טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם : (י) כי אם יפלו האחד יקום את חבירו ולא האחד שיפול ואין שני להקימו : (יא) גם אם ישכבו שנים וחס להם ולא אחד איך יחם : (יב) ואם יתקפו האחד השנים יעמדו נגדו והחמו המשלש לא במהרה יתקמו : טוב ילד מסכן וחסם ממלך זקן ופסיל אשר לא ידע להזהר עוד : (יג) כי מבית הסורים יצא למלוך כי גם במלכותו נולד רש

הדבר בעולם אחר : (ד) ועוד היתקף לנאלק חקור האמת העמל ובשרו השעבה (ד"ל מרדכי האומנין והתנחין וכו') ותלמי שאלו בעל הקול לוי יודך עמון אלא כל אחד מהקנא בתכונותיו ונודר בעניינים עלויות להפליג בעוה"ל : (ה) וכן אמת שאלו בשעה מרים כקנאה והיה הוא יושב בכל וניחם כדעב : (ו) ומה טוב ליהנות מידע כפי מעט העט בלדיוף אחר ההק ולסור בבת אחת מהחפץ בעונות ומעט רוח : (ז ח) ודולה חזו מלאתי ש"ס לך אדם יחיד זרני בלא בניס ואחסי בכרי שול יסודך להנחיל עליהם כלום : אינו חקיר לעמלו ולהנות מנועשיו אלא לדק ולחוסף חסד : ואין לו פנאי למחל בנאשו ולחור לוי אני נועל וכו' ונצור מלך החיים : (ט ב) ובכחות טובה גדולה היא להם להתחבר עם דומיהם שאלהם הסוד בשכרן לעיני קין הנלע והן לסייע זה את זה בשלום וזכרונותיהם תמיד יותר טובי הזנים מן האחר והנלע מן הכז' וכו' : (יג) משיגים בל' חלבים אינה עקלה גורמתה : כי יחמל הזקן שאל לעד עריין מרפתקאותיו : כלם קין זקנתו ומלכותו חשבים כנגד מעלת ילד המכבן והכס' שברי גם הולך הזה ילד חבין

קהלת ד

פון זיין בידי איז דעם וואס איז נאך נאר אי אוף דער וועלט נישט גייען און האט נאך נישט צוגעקן דאס פאדערטאטיקע זאך וואס טוט ייראונט דער זון : (י) און האבדיק צוגעקן אראס האריווען אין לי כריה שפוט אין האנדל'ן אזוי נאך וויא צונועט צישן מענטשן וויא צונוער איז דעם אנדרן נאך מקנא דאס איז און אהכל אין אומזיסטור קלאפאט : (ה) דער פולירי פאר לייגט דאס הענט אין פאר צעהערט דאס פלייש פין זיך אפ : (ו) קלאפאט איז און קפאט בעסיר אפשען קילע נחת פון בידי כריהורשטים פול מיט האריוועציע און אפצוהייא אוניש : (ז) ויידר האבדיק מ'ד ארים וזעהן אין אנדרן הכל אונטר דער זון : (ח) אפס קאנועט זיין איינער ער האט נאך היינט נישט צו זיך און קיין זון און קיין קיידר נישט אין זיין האריוועציע האט נאך ביי זיך נישט אין זינגע אונטן האבן נאך ביי זעט נישט סיפאט אים קיין מאל נישט אין צומא אפסין פון וועמים ווען הצרייזי זיך עס אין פארגין מיר אין קיין גוטן נישט : דאס איז און אהכל אין יסלים שליסל : (ט) בעסיר איז מומד צווייט איינע וויא קאנאט שון צונוער : (י) ויידר האבדיק אין זייער האריוועציע : (י) וואס ווען זיין פאלין אין אפסמל אז קען איינער דעם אנדרן איך הייבן : און פאר שווערעט איז דער איינער גינאטן אז ער פאלט האט ער טוין נישט קיינס וואס : זל אים און הייבן : (יא) אין ווען צווייט איינע שלאפן באנוער איז וויא ווארים און איינער וויא אז זל אים ווארים זיין : (יב) ווען איינער פאלט אן אפס זיין צונוערנין זיך דאס צווייט אקען שאלען אין מ'ש אז אין דרייאון צוגרייטער פאדירס קען זיך נאך נישט פשוט צוגרייטן : (יג) בעסיר איז איינער מאן אין א קלוגר איינער איין אטור מלך אין צוגרייטער נאס ערנועט זיך שוין קיינמל נישט אים לערנן גייט צוגרייט : (יד) קאנאט דאך איז זיך און אים דער פסיקה : (דאס מיינט ער אים דער מוטורס לייב) ארים גיקומן מלך צונווען און

מכית האטרים ילד ויש ילד"ב ילד מכס הוא תקוה גדולה הימיו : (מכית האטרים : מכסן אמו : כח"ס ד"ל קטן אטור במועד מותר ללבוש אטין לך בים האטורים וכו' : יבפרט

רש: (טו) ראייתי את כל התיים המהלכים תחת השמש עם
הילד השני אשר יעמד תחתיו: (טז) (ראיתי את כל החיים)
אין קץ לכל העם לכל אשר יהיה לפניו גם האחרונים לא
ישמחו בו כי גם זה הכל ורעיון רוח: (יז) שמר בגלך כאשר
תלך לבית האלים וקרויב לשמלע מתת הכסילים זבח כי אינם
יודעים לעשות רע: (יח) (א) תברא על פיך ולבך ימחה להוציא
דבר לפני האלים כי האלים בשמים ואתה על הארץ עלכן יהיו
דבריך מעטים: (יט) כי בא החלום דבר ענין וקול כסיל דברים
כאשר תדיר נדר לאלים אתה לשלמו כי אין חפץ בכסילים
את אשר תדור שלם: (כ) טוב אשר לא תדור משתדור ולא
תשלם: (כא) אתה את פיך לחטיא את בשרך ולא תאמר לפני
המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלים על קולך וחבל ארץ
מעשה ידך: (כב) כי ברכ מלמות והכלים ודברים הרבה פי
את האלים ירא: (כג) אם עשך שגגה משפט וצדק תראה
במדינה את תמיה על החפץ כי גבה מעל גבה שמר וגבהים
עליהם: (כד) ויתרון ארץ ככל היא מלך לשדה בעבר: (טז) אהב
כסף

(טו טז) וכפרט שבעת המון העם להיות כפוי טובה לחלום ואפילו נחול עתה חסדי טובים ורבים
אין בהם ריחוק את ריחוקם ותיכף משנול זהם נופים ומחלים אימתו יולד לו אחר מורעו וחתמו
ובאותם שם בני דורו של אחרון לא יאמרו כחך החדש כתיבין אלם: (יז) ההדושים כבורן וזמר
שעל ידיהם חמון יכולים להשיג תאוות נפסם כעיה"ו לכפר עונותיהם בקרבות וקלות כחוריהם
אדם חוששין לאחור חכמה ומסור מלא נלן לגד זכמים ועולות ואחמים כמעשים טובים חלו וחיל
חורשים כמעשים הרעים כלל: וע"כ איעזר הוי חמון כהילוך לבית המקדש: (יח) ובזבחת
(א) דע לפני מילתה עמוד אחר חטט ועשה הרכה: (כ) לא טוקי תן הכסילים הנהר"ב כשפתיהם
בהיום קרוב כפי מה שעלה על רוחם כחלומות פלחשכס: (ג) הארץ שועלים וקבלת עליהם חזונם
כשפתך הודרו לפנות את חובך: (ד) קודם שזרית היית חנוך חסד עון ועכ"ה וע"כ בעל חוב
לפניו יתברך (ה) ופ"ה אם ארבעה חונק אח"ג ח"מ כפר כשעת כחירת שפתך תחלה והשטן מקטרג
בשעת דחק: (ו) ויין חרפה מלא לתקוע מורא אח"כ נפסך ותינצל מהרהורי אלשירות לך:

און לאט שוי וויא ערזי אצונד מלך) איז דאך און גיבורין גינראכן ארום: (טו)
קאב אפטרונג גיגען און אי לעבנידי וואס גייען ארום אונטער דער זון אלי
האלטן שון בצייטן מיט דעם יונגן וואס וועט נאך אים און שטיין: (טז)
דער עולם האט זיך קיין מל נישט באניגן גלאזט מיט דעם וואס זיין האבן פר
זיך גהאט: אזו וועלן זיך און דיא שפערדיגי מיט דעם היצטיגן נישט
פרייען ווארן דאס איז און הכל אין אגאון ויסט קאפ דרייאונג: (יז) גוב
אפטרונג און דייע טרעט אז דיא גייסט אין נאטס הייז אכיון נישט דין
בעסיר צו פאלן איידר דאס וואס דיא נאכאגנים זענן מנדר קרבות ונוגבאן
זיין קיין שכל נישט אז זיין טוען ביים: (יח) (א) זיין נישט גיך אפון
מויל אין נישט אפלוט מיטן הארצן: זיך אויס צו פלודרן עפ"ס קעגן
גאט: ווארן גאט איז אפון הימל אין דיא בוסטיך און דער ערר
איבור דעם קערסטו בעסיר זיין פון וויינגו הייד: (כ) אזו וויא קער
חלום קוטט זין אויס גמישט פין פיל זאכין אזו דאס קול פין זאנאר
מיט אפס גריידיא: (ג) אז דיא נישט עפ"ס מנדר צו גאט קערסטו
עס נישט פר זאמין צונצאלין ווארן פון קיין נחת נישט זין נאכאגנים
וואס דיא בוסט מנדר צל: (ד) בעסיר זיין גאט נישט מנדר
איידר זלסט מנדר זיין אין נישט צאלין: (ה) צו לאז נישט דיין מויל
די צופר צו זינדונג דיא יאד דיא וועסט דעם מלאך גאר נישט קענין פיר
זאגן האמיר טועה גיווען פון וועסט זייגן זל גאט דין דער צארוקן אינר
דיין קול אין דיר שלימאל געבן אין דיין טעשה יידי אכיון: (ו) ווארן פין פיל
חלומות אין הכל' אין פיל גריידיא קומט אלץ נישט דרום דער עיקר איז אכיוא
פאר גאט זיין פארכטן: (ז) אז דיא וועסט דיא קיינורטיגין אבאליען אין דיא
באגזלתי עיליכע זיכעקטיקייט אין אמדינה האפט ודרישט צו חנושן אופן
יצ"ר ווארן (יין שטייגער גייט תמיד אזו) איין מענטש וואס איז העמר פון דעם
אנדרן זעהט אופן נאך העכרין: אי הויחוקוהן ארוכר איינר זיך: (ח) אזו
איידר דיא פאר כרענגרייא פין אמדינה מתפשט יונד אין יונד פון אפ"י
דער בעה"ב פון אפעלר האלטיג באיך אין שטוב פאר אפלה אונד זיינע
באדנעט: (ט) ווער סיטראשט נאך געלט קען זיך נישט זין זעטגן מיט
בעלט

[illegible]

יב

געלט אין דער וואס באהאט נאך פנוד פירעגט גיט אויף זיין
פאר מעגניש דאס איז אוך הכל: (י) דאָס וויאס גייט זיינעם
גוט גיין זיך פיל עסוקס ריזן דעם בעל הבית הוקט נישט מער
דריס נאר וואס ער זעהט: צו: (יא) זיס איז דער שלאף דעם
ארכיטאטיר צוהאטיר נעכד ווינציג אדר פיל געהאט אזו האטיר
עס געטן אדר דא זומקייט דעם עושרים לאזט אים נישט שלאפן: (יב)
נאך אנצאגרייך קרענק האבד צאל געהן אונטער דער זון זיין
עשירות ליגט כוואַרזשט צו זיין זיגניס כעל הבית אויף שליומל
(יג) אידאס עשירות וועט נאך פארפאלן דורך אבייז סבה אין
ער האט דער נאך און פאר מאַג ער שוין גאָר גיט: (יד) אזו
וויא עריו ארויס גוקן אויס דער מוסקס לייב נאָקט: אזו וועטיר
טאקי ערוק גיין וויא עריו גוקן: אין נאר אפציל האטיר גיט מוט
צומאָגן פון זיין האריוואַנע וואס ער זיך וועק שלעפן דער מיט
(טו) אַדאס איז אוך אַבייזע קרענק אזו וויא עריו גוקן אזו גיט
ער אוך אַוועק מיט נישט אין וואס הוקט אימאָשע ארויס וואס
ער זיך נאר מאַקן זיך אופן רוח: (טז) אוך זיך וועט מייגל ער
אָסן אין דער פינצטער זיך אים עסיניש האָרן אין קרענק אַבייז
פליין אין אין אַנשטאט: (יז) אַד וועט זיך מיר בליי און וואס
צום שוואַטן אין צום בעסטן עסן אין שרייבן אין זיך אַנצח
אַנטן מיט זיך זיין האַריוואַנע וואס אַבייז פאר האַריווייט
אונטער דער זון דאס אַפּלעט צו נייצילטע טעג פון זיין לעבן וואס
נאט האט אים גאָפן דאס וועט זיין בלייבן: (יח) און דער האַמט
אזו אַמענטש וואס נאט האַמט אזו בשעקט עשירות: אין
נחלאות אין האט אים אוך שליטה גאָפן דער פון צו גוקן אין
צאנצונאָמס זיין חלק דערפון אַפ צווייבן אין זיך משימם צו
זיין מיט זיין האַריוואַנע אַדאס איז יא אַמפנה פון נאט: (יט) נישט זיך
אויף צו אַמלן לאז ער קעטיר זאָרן אַיגנעם לעבן גרענקן אַפּוסי יא
נאט ניהא דא פרייליכהייט פון זיין האַרז:

קהלת ז

ז (א) מִיּוֹם שֶׁם מִשְׁמָן טוֹב וַיּוֹם הַמּוֹת מִיּוֹם הַיּוֹלָדוֹ (ב) טוֹב
 לְלַכֵּת אֶל בֵּית אָבֶל מִלְכָּת אֶל בֵּית מִשְׁתֶּה בְּאַשֵּׁר הוּא סוֹף מִלְּהָאֲדָם
 וְחֵמִי יִתֵּן אֶל לָבוֹ (ג) טוֹב כַּעַם מִשְׁחֹק כִּי בָרַע פָּנִים יִיטַב לָב (ד) לָב
 חֲכָמִים בְּבֵית אָבֶל וּלְב כְּסִילִים בְּבֵית שִׁמְחָה (ה) טוֹב לְשִׁמְעַע בְּעֵרַת
 חֲכָם מֵאִישׁ שִׁמְעַע שִׁיר כְּסִילִים (ו) כִּי קָהֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר כֵּן
 יִשְׁחֹק הַכְּסִיל גַּם זֶה הַכֵּל (ז) כִּי הָעֶשֶׂק יוֹהֵל חֲכָם וַיֵּאבֵד אֶת לָב
 מִתֵּנָה (ח) טוֹב אַחֲרִית דְּבַר מְרָא שִׁיתוֹ טוֹב אֲדָרָךְ רוּחַ מִגְבֵּה דְרוֹם (ט)
 אֲתֵבֵל בְּרוּחֶךָ לִקְעוֹם כִּי פָעַם בְּחִיק כְּסִילִים יִנּוּחַ (י) זֶל תֵּאֱמַר מֵרָמָה
 הֵיטָּ שְׁהִימִים הָרָא שְׁוֹנִים הֵיוּ טוֹבִים מֵאֵל כִּי לֹא מִתְּכַמֶּה שְׂאֵל עַל
 זֶה (יא) טוֹבָה חֲכָמָה עֹסֵת חֶלֶד וַיִּתֵּר לִרְאֵי הַשָּׁמֶשׁ (יב) כִּי בָצַל הַחֲכָמָה
 בָּצַל הַכֹּפֶר וַיִּתְּרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תַּחֲתֵי בַעֲלֶיהָ (יג) רָאָה אֶת מַעֲשֵׂה
 הָאֱלֹהִים כִּי מִי יוֹכֵל לִתְּנוֹן אֶת אֲשֶׁר עָנָתוֹ (יד) קִיוֹם טוֹבָה הִיָּה בְּטוֹב
 וּכְיוֹם רָעָה רָאָה גַּם אֶת זֶה לְעֹשֶׂת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים עַל דְּבַרְתָּ שְׁלֹא
 יִמְצֵא הָאָדָם אַחֲרָיו מֵאֻמָּה (טו) אֶת הַכֵּל רָאִיתִי בְּיַמֵּי הַכֵּל יֵשׁ
 עֲרִיק

[illegible]

קהלת

קדחת ז

ז (א) אָפּט איז בעסער אַנטר שטסן טייערע אַילן (וואס מפלעגט זאלבן
דער מיט שריות) אין דער טאג פונעם שטאַרבן אַייר דער טאג פונעם זכרון
ווערן (ס'הייסט אזומעקט שון אמהאט דיא וועלט כשר אים נפרץ) (ב)
בעסער איז צו ציין אָפּל אַייר אהסעודה ליל ווארן ראס אַיין שוין דער
סוף פון בארן מעקש אין דער לעבנדיגער וועט זיך ציט הארצן נעמן) (ג)
בעסער ווייטער אַייר גשפּיט גמאסט ווארן ביא אַייל עמט פונעם מען
באן זיין אָפּט הארצן (ד) קלוגי האבן זייער הארצן און דארט וויא מאכט
אומקייט אין דאס הארצן פון נאכאנאנץ בא וויא מוהליט (ו) בעסער צוהערן
דאס אַנשטיין פון אַקלוגן אַייר אונד וואס הערט אים אַלילדס ווארן
(ז) ווארן און וויא דאס טרייט פון דערנאכט אונטן טאפ און אַזא גלעטער
פון נאכאנאנץ דאס איז און הכל (ח) דאס גרייט טייט דעם נאס פארא
מאכט שייט אונטן אין ווער זיין מנהג ווערט ער אָפּט נאך מער דאס
האָרצן און (ט) בעסער איז דער אים באנג אַזאך אַייר דער אַנהייב בעסער
צופולן אַייר אַנאנדיקער (יט) וויא נישט אַפּליט אין דער גשוניר זיין
דער גשוניר ווארן בעסער נאך אַינס גלייכסאך נאכאנאנץ זיין וויא האבן (י)
זאג נישט וואס בטויטס וואס יענע יאָרן זענן בעסער ווערן פון וויא היינט זען
ווארן דאס פריינטפול פאר אַקלא נים פיר חכמה (יא) צו עשירות איז נים
חכמה אין נאך בעסער איז פאר דיא וואס שפּילן זיך אין דער זון (יב) דאס
הייסט דיא וואס ווילן פון זייער עשירות הנאה האבן (יג) אַמאהל אַינס
שאטן פון חכמה אין אַמל אַינס שאטן פון געלט אַמאח צוהאבן דער
עיקר אַברפון חכמה ווארן חכמה איז מוהיב אַייר לייט (יד) זייע נאך צו דאס
גרייטע וויא דאס פירט דיא וועלט ווארן קיינער קענס נים בעסער מאכן וויא
ער האט געזאגט קל' כהאין (יז) דעמעלט אַזי וויט מענטשן אַמאח חכמה און
אומקייט שפּילעט קענטשן נאך צו זענען דאס גרייט אַזא דאס האט
אין דאס גמאסט אַינס קענין אַנדרן די דער מענטש זא שון נאך נישט
גיפונן נאך אים עפּים מוהיב צו ציין (יט) אַינס האבן צו צוועקן אין מיינע
שלימואנע צייטן אָפּט נאך אַנערלייזר קייטס קריעה מיט זיין ערלייזר קייט

ס'אין

אין אפסט מאהל אהולטטיא האט זאנג גווער מיט זיין הולטייען: (טו) זא

צדיק אכר בצרכו ויש רשע מאריך ברגעו: (טו) וְהָיָה צְדִיק הַרְבֵּה
וְאֵל תִּתְחַכֵּם יוֹתֵר לְמַה תִּשְׁחַסֵּם: (יז) אֲתֹרֶשׁ הַרְבֵּה וְאֶתְּרִי סִכֵּל לְמַה
תִּמּוּת כֻּלָּא עֵתָּךְ: (יח) טוֹב אֲשֶׁר תִּאָּחַז בְּזֶה וְגַם מִזֶּה אֶתְּנֵן אֶת־יָדְךָ
כִּי יֵרָא אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת כָּל־ם: (יט) הַחֲכָמָה תַּעֲזֹר לְחֵכֶם מַעֲשֵׂה שְׁלִשִּׁים
אֲשֶׁר הָיוּ בְּעִיר: (כ) פִּי אֲדָם אֵין צְדִיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא
יִחְסֹא: (כא) בְּסִלְכֵּי הַרְבֵּים אֲשֶׁר יִדְבְּרוּ אֶתְּנֵן לָכֶךְ אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמַע
אֶת עֲבֹדְךָ מִקֻּלָּךְ: (כב) כָּל־זֶה נִסִּיתִי בְּחֻכְמָה אֲמַרְתִּי אֲחֻכְמָה וְהָיָא
רְחוּקָה מִמֶּנִּי: (כג) פִּי בָם פִּעֻמִּים רַבּוֹת יִדְעֵי לָכֶךְ אֲשֶׁר גָּם אֲנִתָּה
קָלִילִת אַחֲרֵים: (כד) רְחוּקָמָה שְׁהִיָּה וַעֲמֹק עֲמֹק מִי יִמְצְאוּנִי: (כה)
סְבוּחִי אֲנִי וְלִבִּי לִרְצֵת וְלִתְנוֹר וּבִקְשׁ חֲכָמָה וְחִשְׁבוֹן וְלִדְעַת קִשְׁעֵי כֶסֶף
וְהַסְכִּילֹת הַלֵּלּוֹת: (כו) וּמוֹצֵא אֲנִיטֵר סְמוּת אֶת־הַאֲשֶׁה אֲשֶׁר הָיָא
מִצִּידִים וְחִרְמִים לָכֶה אֲסוּרִים יִדְּיָה טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִי יִמְלֵט מִמְּנוּהָ
וְחוֹטֵא יִלְכֹּד בָּהּ: (כז) רָאָה זֶה מִצְּאָתִי אֲמַר קִהֵּלִת אֲחַת לְאַחַה לְמִצָּא
חִשְׁבוֹן: (כח) אֲשֶׁר עוֹר בִּקְשָׁה נִפְשִׁי וְלֹא מִצְּאָתִי אֲדָם אַחֵר מֵאַלֵּף
מִצְּאָתִי וְאֲשֶׁה בְּכָל־אֵל לֹא מִצְּאָתִי: (כט) לָכֶךְ רָאָה זֶה מִצְּאָתִי אֲשֶׁר
עָשִׂה הָאֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בִּקְשׁוֹ חִשְׁבֹּנוֹת רַבִּים: (ל)

[illegible]

וְחַי (א) מִיִּתְחַכֵּם וּמִיִּידַע פֶּשֶׁר דְּבַר חֲכָמָה אֲדָם תֹּאדָר
 פָּנָיו וְעַז פָּנָיו יִשְׁנֹא: (ב) אֲנִי פִי מִלֵּךְ שֹׁמֵר וְעַל דְּבַר־תְּשׁוּבָה
 אֵלֵהֶם: (ג) אֵל תִּבְהַל מִפָּנָיו תִּלָּךְ לֹא תִעֲמֹד בְּדָבָר רַע כִּי־לֹא אֲשֶׁר
 יִחְפֹּץ יַעֲשֶׂה: (ד) כֹּאֲשֶׁר דְּבַר מִלֵּךְ שֶׁלֹּטוֹן וּמִיִּיאָנוֹר לוֹ מִהַ
 מַעֲשֶׂה: (ה) שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע דְּבַר רַע וְעוֹת וּמִשְׁפָּט
 יֵדַע לֹב חֶכֶם: (ו) כִּי לִכֹּל חֲפֹץ יִשְׁעָת וּמִשְׁפָּט כִּירַעַת הָאָדָם
 רַבָּה עָלָיו: (ז) כִּי אֵינְנוּ יוֹדַע מַה שִׁיְהִי־כִי כֹאֲשֶׁר יִהְיֶה
 מִיִּיָּד לוֹ: (ח) אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ לִכְלוֹא אֶת הַרְיוּחַ
 וְאֵין שֶׁלֹּטוֹן בְּיוֹם הַמּוֹת וְאֵין מִשְׁלַחַת בְּמַלְחָמָה וְלֹא יִמְלֹט
 רֶשַׁע אֶת בְּעָלָיו: (ט) אֶת כָּל זֶה רִאֲיִיתִי וְנִתְּן אֶת לִבִּי לִכְלֹל
 מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
 בָּאָדָם לִרְעוֹ: (י) וּבִכְן רִאֲיִיתִי רִשְׁעִים קִבְּרִים וְבָאוּ וּמִמְקוֹם
 קְדוֹשׁ יִהְיוּ וַיִּשְׁתַּכְּחוּ בְּעִיר אֲשֶׁר כֵּן עָשׂוּ בַּסֵּף זֶה הִכָּל: (יא)
 אֲשֶׁר אֵין נַעֲשֶׂה פִּתְּבֵם מַעֲשֶׂה הַקִּיעָה מִהִרָה עֲלֵכֶן מִלֵּא
 לִבְנֵי הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רַע: (יב) אֲשֶׁר נִטְּא עֲשֶׂה רַע

[illegible][illegible]

מאת ומאריך לזכרם ידוע אני אשר יהיה טוב ליראי אלהים
אשר יראו מלפניו (י"י) וטוב לא יהיה לך שע ולא יאריך ימים
כזל אשר אינו ירא מלפני אלהים (י"י) יש הכל אשר נעשה
על הארץ אשר יש צדיקים אשר שמעו אלהים כמעשה
הרשעים ויש רשעים שמעו אלהים כמעשה הצדיקים
אמרת שגם זה הכל (י"י) ושבת אני את השמחה אשר
אין טוב לָאדם תחת השמש כי אם לאכל ולשתות ולשמוח
והוא ילוננו בעמלו ימי חייו אשר נתן לו האלהים הנחמדים
השמש (י"י) כזאת נתתי לך עת חקמה ולראות את
הענין אשר נעשה על הארץ כי גם כיום ובלילה שנה
בעיני אינו ראה (י"י) וראיתי את כל מעשה האלהים
כילא וכל האדם למצוא את המעשה אשר נעשה תחת
השמש בשל אשר עמל האדם לבלוש ולא ימצא וגם
אם יאמר החכם לך עת לא יוכל למצוא (י"י) כי את כל
זה נתתי אלבי ולכור את כל זה אשר הצדיקים והחכמים
ועבדיהם ביר האלהים גם אהבה גם שנאה אין יודע
האדם הכל לפניהם (י"י) הכל כזאת לכל מקרה אחד
לצדיק ולרשע לטוב ולטהור ולשמוח ולזנוח ולאשר

[illegible]

טוט ביז אסך אין מנארת אים אויס ווארן דער אמת וויסן וואויל איר אים
פרומי מוזיס אמאהל גיט גיין דיא וואס פאר גאט פרום זענן: (ג) אין
גיט וועטס אזו נישט אין גלייבן דעס רשע ער וועט זיך נישט עלטערן
דרויבן אזו וויא אשפטן נאר איז דער וואס האט קיין ידאט שמים ניט:
(י) ס'ז פאר האנדן אהכל וואס טוט זיך אהר דער וועלט וואס ס'ז פאר
האנדן אופט אנערליחר אין עס דער גייט אים אזו וויא אהולטיא
העט גקערט דער גיין אין איין ווידר פאר האנדן הולטיאום וואס דער
גייט וויא וויא ס'העט גקערט אנערליחן זיין אדאס האבן שוין לאנג
גאזוט ס'ז אהר הכל: (טו) אזו איז מיר דער נישטליך דאס לויטס גיט
ווארן ס'ז נישט דער פארן מענטש אהר דער וועלט וויא אז מ'ז עסין
אין טרוקן (וואס טפאר מאג) אין דער ביא לויטס גיין אין אנדעם
זיך ער האטן דיא עטליחע טעג וואס גאט האטס נישט געבן צו לעבן
אהר דער וועלט: (יז) אזו האבן אין פלוג גמיינט אזו האבן נאך
גנומן דרום נאך צו קלערן מיט חכמה אין מיד ארום צו קוקן
אופן שטייג וויא אהר דער וועלט פירט זיך וויא טאג אהר
נאחט ס'זענט זיך אפילו קיין שלאף אין דיא אונג נישט: (יז)
האב אהר מיד צום שפיץ דער הלערט אהר איי וואס מעשים
אז דער מענטש קען גאר נישט דער ראטן וויא אזו עסטוט זיך
אונטער דער זון האטשי ער זיך נאך אזו מיטשן נאך צו לעבן
וועט ער אלץ פארט נישט דראטן אפי' האטשי דער חכם זיך
טראכטן ער וועט וויסן גיין ער וועט פאך נישט וויסן: (יז)
ווארן דאס אין האבן מיר צום הארצן גנומן דאס אין צו דער
קלערן וויא דיא צדיקים אין דיא חכמים אין וויערי תלמידים ז
זענן אין ביא גאט אין דיא הענט אפי' אהר אי שגאה ווייסט
דער מענטש נישט אלץ איז שוין גרייט פאר וויא: (ג) גאר אלץ
מיט אנדער איין ערלייא פאגענניש דעם ערליחן איין דעס רשע
דעם גוטן אין דעם גיטן אין דעם טמא אי דעם וואס ברענגט
אלץ קרבנות אין דעם וואס ברענגט נישט דעם גוטן איז

קהלת ט

[illegible]

קהלת ט

15

בשונה

[illegible]

צו דיא גינטי חן איף ליטען איז צייט אין אסער פאר האנדל וואס
 קען זיין צו האנדל קומן: (ג) אזוי ווייט און דער מענטש ווען
 זיין צייט קומט אזוי וויא דיא פיש וואס ווערן געפאסט אין אשפאלי
 געץ און וויא דיא פיגל ווערן דער טאפט מיט דער פרוגיא אזוי
 וויא זיין אזוי פאל אפסט דיא מענטשן אריין אין אייד אפסטערעפט
 זיין פאליס: (ג) און דאס האבן אמאל צו געהן אפמאך אונטער
 דערן אין מיט באמיר זייער חשוב: (ד) אפליין שטעטל אין איילייט
 ווערן ווערענדיג ריין אין סקוט דער צו אונזער מלך אין ווערליט
 ארום אין שייט דרום דרום וואלן: (ט) ער טרעפט אונדזן ארום
 מאן אסער אונז אין דער אייז מציל דאס שטעטל מיט זיין חכמה
 ס'האט נאר היין מענטש נישט געארט קיינמאל פון דעם אריינפארן אין
 שטעטל ביז אונזער: (ט) דאס איז מיר אז חכמה איז מעשבור פון
 גבורה נאר דיא חכמה פון אפאריסמאן איז מבורה אין ווערענדיג
 ווערן נישט חשוב: (י) און דער אפמאך דיא ווערט פון חכמים
 איז געשמוקט צו פאלגן איידר דאס געלד פון אפאריס איבער
 (אפאריס: (י) חכמה איז בעסיר פון שייט ווער אסער אין אייזער
 הסרון איז באווייזט אפסט פיל גוט: (א) געייגנטי פליגליך
 באשטענדיק אין מאסן און גען: (א) וויא פאלן אריין אין דיא גינטי
 טייער וואלן אזוי איידר אפאריס מיר מיט חכמה אין מיט כבוד
 נאר אפסט בארישקייט וואס ער האט אין זיך: (ג) דער קלינג האט
 זיין הארץ אופן געקענט ארט אין דאס באר איז דאס הארץ אפסט
 און דער לינגר זייט: (ג) אפאריס וועג וויא אזוי אונזער ווערענדיג
 טוט ערס און און שכל אין ווערענדיג ארום פאר איי און ער איז
 אפאריס: (י) אפאריס פון ביידע זיך אפאריס און דיר וואס נאר דיין דאך
 און אפאריס האבן פאר ריעם אז דער בעס וועט אים נאך לאזן
 קער ער דיר אפאריס דא געקענט מאסן מוחל זיין: (ג) אפאריס פאר
 האנדל אפסט אשלימאזל וואס האט שוין צו געהן אונטער דער
 און אזוי אפאריס זיך ארום מיט אפאריס פאר אפאריס:

קהלת י' יא

בם במדעך מלך א תהלל ובחדרי משכבך א תהלל עשיר כי
 עוף השמים יוליך את הקול ובעל הכנפים יזיר דבר יא (א)
 שלח לחמה על פני המים כי ברכ המים תמצאנו (ב) תן חלק
 לשבעה וגם לשמנה כי לא תדע מה יהיה דעה על הארץ (ג)
 אם ימלאו העבים בשם על הארץ ירוקו ואם יפול עץ בדרום
 ואם בצפון מקום שיפול העץ שם יהא (ד) שמרו רוח לא יזרע
 וראה בעבים לא יקצור (ה) כאשר אינה יודע מהדרך הרים
 כעצמים בבטן המלאה ככה לא תדע את מעשה הלאהים
 אשר יעשה את הכל (ו) בפקד זרע את זרעך ולערב אל תנח
 ידך כי אינה יודע אי זה יכשר הזה או זה ואם שניהם כצאחר
 טובים (ז) ומתוך האור וטוב לעינים לראות את השמש (ח)
 כי אם שנים הרבה יחיה האדם בכלם ישמח ויזכר את ימי
 החשך כי הרבה יהיה כל שבא הבל (ט) שמח בחור בילדותך
 ויטיב לבך בימי בחורותיך והלך בדרך לבך ובמראה עיניך
 ודע כי על כל אה יביאה הלאהים במשפט (י) והמר פעם
 מלבך והעבר רעה מברכה כי הילרות והשחריות הבל :

[illegible]

קהלת ייא

४७

[illegible]

פרישקייט גייט גיך פאר פירט
גירענק

יב (א) וזכר את כוראיק בימי בחירותיך עד אשר לא יבאו ימי הרעה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ: **(ב)** עד אשר לא תחשף השמש והאזור והירח והכוכבים ושכו העצים אחר הגשם: **(ג)** ביום שיקעו שמרי הבית והתעורו אנשי החיל ופגלו השחנות כי מעטו ויחשכו הראות בארבות: **(ד)** וסגרו דלת ריבם בשוק בשפל קול הטחנה וקום לקול הצפור וישחו כל פנות השיר: **(ה)** גם מבנה ייראו והתחתים בדרך וינאץ השקר ויסתכל החגב ותפר הארינה פיהלך האדם ויתקן בית עולמו וסכבו בשוק הטופרים: **(ו)** וצו אשר לא יתקן חבל הכסף ותרוץ גלת הזהב ותשבר כר על המבוע וינרץ הבגלל והבור: **(ז)** וישב העפר על הארץ כשמהיה והרורח תשוב לא האלים אשר נתנה: **(ח)** הגל הבליט תאמר הקוהלת הכל הגל: **(ט)** ויתר שהיה קהלת חכם עוד למד את העם ואזן וחקר תקן משלים הרבה: **(י)** בקש קהלת

יב (א) וכשתגבר עליך הוללות הכחות תפסיניה עם ראות ימי הזקנה: **(ב)** תיירר לך בראת ימים האחרונים שאין לאחר היים והרי הרקוב שום חקיקות עור לעינים דולפות וביהת מחיר: **(ג)** כשיעמדו הרגליים ידעו הימים והשנים יפלו וקול אחד כשיאמר ה המוח יחלחל כחומה: **(ד)** יחשבו בנין החסוד יתקלקלו ולחשיו אל הרחוב ויחפרה שאין הרחיים ירכבו שבו כינו לקול כלל העיכול תסתלק נפישת הכירה וימיה ומרת העיון: **(ה)** תיכשל בנדרות ותלול קטנות יתקומחו לפניך כהררים השיבה חמחר לפרוח כיתל אקד יקבע המגל ומאבר הוללה: האדם נכסר ויחול ויחלץ המים והסוכרים סוכרים בשוק: **(ו)** יתקש' חוט הזררה יפקע יתקשו ויבקע החוט ויתכעלו הגידים והעיוורים: **(ז)** אשכר לך הבור הנולד כד לחסור ויהל עתה ויכר סביבו: **(ח)** אז תיפך המויה לך דוהם והיום ישיב לארס: **(ט)** כי היה בעולם הקטן כגדול הכל ושתהפך חסור כדרך גילול סוכר חסור וכך היתפתי גם חסר בהקירות עד שחורתי לזקום: **(י)** תחלתו בו דהינו שיהל הכל וישון ונחלתי: **(ט)** וכל כחה שבהם תענוח תענוות הכמה נחמד כן גם ערש שנית להגלות תהבולות ומשלים הרבה כד להסביר חסור לאמורים לפי חיעוט שכלם: וכאם שיתגבר חמקתו בתכונות חדות חסר לים כן נחמדת גם בחמולות רבות להסביר יתר ויתר: **(י)** והוסף לחקור ולהבהה

יב (א) גידעק אכר אורף אן דיין באשעפיר אין דינע יונגע זארגן: **(ב)** ציידר סועלן נאך קומן דיא באטרופטע טעג זאגן צוויי זארגן וועלן אנקומן וואס דיא וועסט זאגן חאב פין זיין זארג: **(ג)** קיין הנאה נישט: **(ד)** ציידר סועט דיר נאך נישט פונדעטער ווערין דיא זון: אין דאס לעמט אין דיא לבנה אין דיא ששערן: אין דיא חמארים וועלן אי סל הידר קומן באחזק בעצן: **(ג)** דעמאלט אז דיא סטאדן שט פורים הוין וועלן זייער שלאצנדיק ווערין אין אום דים בעריס וועלן בליקט שליסנאל קוט ווערן דאס בליק וועט ווערין אין סטאדן שט ווערן סועלן ס טינקל ווערן דיא אום צעהנשן דוקד דיא פונדעטליך: **(ד)** סועלן פאר שלאסן ווערן דיא סוין אין מצדק צדין אין דאס קייל גולצער וועצד אין טייערער סועט וך און סועלן יונד חמקשין פין דיא פייגליך עט וועלן זין אין סועלן דיא לידר סועטיר: **(ה)** אור פאר מנאס צוהקביל וועלן זיין זין שיען אין אן וועט זייער דאס ששין אין צאנג דער נאכטל בום וועט צווישן אין דער וועלד וועט וך ציידר וועלן אין דער חשק וועט פאר שטוקט ווערן ווערן דער בענטש זיט וך שון באמירט אור פאר וועלט צו: אין דיא באקל אונט כל אונטן זין שון זאגן דיא באסין: **(ו)** ציידר סועט נאך פארשטאנד ווערן דאס זילכרנע שוירל סועט קרוחק ווערן דאס גילדע חייזל דער קרוב צייד דער קען ניצע וועט ציידר ווערן: **(ז)** דאס צוויקע וועט זין דאס קערן אור ציידר וועט ווערן: **(ח)** הגל הבליט דער צוויק צו צאנג דער וואס האמטם גרובן: **(ט)** הגל הבליט דער קהלת גרובן צו צאנג דער קהלת: **(י)** ויידא קהלת אין אי סל קאר גרובן צו צאנג דער קהלת: **(י)** דעם עולם אור צו גילדענט גיט ששט אין האט זאס ווערן אין אום גולצער סל ששט ווערן פון זייערע ווערן גולצער: **(י)** קהלת האט גרובן צו צאנג דאס באמירט צו ציידר אין

אנחנו

קהלת יב

למצא דברי חפץ ופתח ישר דברי אמת: (יא) דברי
 חכמים בדרבנות וקמ שמרות נטועים בעלי אפלות נהנו
 מרעה אחר: (יב) ויתר מהמה בני הזה עשות ספרים
 הרבה אין קץ ולהג הרבה יגיעת כשר: (יג) סוף דבר
 הכל נשמע את האלהים ורא ואת מצותיו שמור כי
 זה כל האדם: (יד) כי את כל מעשה האלהים יבא
 במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע:

סוף דבר הכל נשמע את האלהים ורא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם:
 סימן יתק"ק

להגיה את השליו עוד באופן זה: דברי נאמנים ונחמדים נפס השומע: דהיינו שידעו
 בהם הכל שהן עלות הגנות מאורב נאמן לכל אדם: (יא) ובר היה חנה חכמים חשולים
 להתקין דבריהם בתחבולות נמרצות להכריע נפש העם לדרך הישרה: כדרך חכמי הדוע'
 שחולק לסגנו ונעוריו (הקדמים בני אסופות) דרבוניות מסומרות ולנס פוזרי הלן
 נאות דשא: (יב) וכן אמת שהי' לו חכמי הדורות דברים יקרים רבים
 לפי הזמן והמקום ולפי טבע איש ואיש ולריך לעשית אוניו לאפרסת לזכות בלמך
 את

קהלת יב

כב

אמתע וזאחן קלאר אוף צו שרייבן: (יא) דיא חכמים רייר
 זענן וויא גינאגלטע שטעקונס אין וויא דיא איין גועצטע
 שפיצן בידיא האדייאוס אלץ קוקט פין איין פאסטור ארויס:
 (יב) דער עיקר איז אבר מיין קונד דאך איין אוף זיך אהטונג
 צוגעבן אלץ אין ספרים ארויס צו שרייבן האט גאר קיין עק
 נישט אין פיל פלויך צרייא איז אטורחא זאן קאפ: (יג)
 דער קיצור פון צומען איז האב מורא פאר גאט אין פילנווע
 זיינע מצות וזארן אדאס איז גאר דער מקלית פין דעם
 מענטשן: (יד) וזארן אללען אינטערוס וועט גאט צו
 משפט ברענגן מיט צימען וואס דרינגן איז איינגעקוקט
 צי גוט צי ביז אבר דער קיצור
 פין אלים איז וכו' כנ"ל:

את דבריהם: ח"ו אין קריאת דברי הספרים עיקר אלו באנו לפנות הכלה הנזכר
 לחבר ספרים אין קץ לעלות השפתיים בקריאתם ולהבטל מלקיימם: אלא
 צריך לזהירות הלב יותר מן הספרים ולשוב לכלל הכל באותה נקודה אחת
 שנתנה מרובה ימיו: דהיינו יראת ה' האופט כל הארץ וביחן כל מעשי האדם
 לפי מעשי לבו: